

Tilburg University

Waar een wil is, is een weg

Oei, T.I.

Published in:
Mededelingenblad Nederlandse Vereniging voor psychoanalyse

Publication date:
2012

[Link to publication in Tilburg University Research Portal](#)

Citation for published version (APA):
Oei, T. I. (2012). Waar een wil is, is een weg. *Mededelingenblad Nederlandse Vereniging voor psychoanalyse*, 27(3), 26-27.

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

**Verschenen in: *Mededelingenblad van de Nederlandse Vereniging voor Psychoanalyse*,
2012, 27, 3, p. 26-27**

Waar een wil is, is een weg

T.I. Oei

Eveline de Ruiter

BAARN – ‘Motivatie en intelligentie zijn even belangrijk bij het maken van een IQ-test. Amerikaans onderzoek wijst uit dat een goede score betekent dat een hoge intelligentie samenhangt met de motivatie een goede score neer te zetten.

Wetenschappers van de University of Pennsylvania komen tot de conclusie dat slimheid niet altijd tot een goede score leidt. Wanneer de wil er niet is om de test te maken, kan de uitkomst lager uitvallen dan aanvankelijk misschien gedacht werd. En zo kan een hoge score het resultaat zijn van een goede motivatie, ook al is de testmaker niet bovenmatig intelligent.

Motivatie

Voor de studie werden 250 jongens in hun jaren van puber tot jongvolwassene gevolgd. De onderzoekers vergeleken onder meer de uitslagen van verschillende IQ-testen en kwamen tot de conclusie dat sommige mensen nu eenmaal beter hun best doen dan anderen wanneer er niets op het spel staat.

Ook werd onderzocht hoe testmateriaal stimuleert en wat de invloed hiervan is op de resultaten. Wat bleek? Stimulerend materiaal is voor iedereen belangrijk, maar helemaal voor mensen met scores onder het gemiddelde.

Overgewaardeerd

Het is hierdoor dat de onderzoekers zeggen dat IQ-scores soms ‘overgewaardeerd’ worden om intelligentie te meten. Een hoge IQ-score vraagt om zowel een hoge intelligentie als competitieve tendensen, die de testmaker motiveren om zijn capaciteit beter te benutten.

Persoonlijkheid

Professor in de psychologie, James Thompson, verbonden aan het University College London vergelijkt het leven met een IQ-test en persoonlijkheidstest. “Wanneer een IQ-test de maker niet motiveert, zegt dat iets over zijn persoonlijkheid.”

De wil is een eigenschap, waarmee ieder mens zijn voordeel kan doen. De wil bepaalt zowel iemands bewuste als onbewuste inzet om een bezigheid tot een goed einde te brengen. Maar ook hangt het van de wil af, of er iets gebeurt tussen mensen. Samenwerken, of elkaar naar het leven staan, op basis van persoonlijke, veelal onbewuste, motieven. Het gaat vaak zover dat mensen hun succes (moeten) laten afhangen van de mate van hun wilsvermogen¹. De wil is een geduchte mede- of tegenstander in het dagelijkse gevecht om het bestaan. Willen is kunnen. In de dagelijkse psychologie² spreekt men over het temperament (genetische drive) dat de wil meebepaalt. De filosoof Harry Frankfurt heeft het over willen: Vrij zijn betekent willen wat je wilt. Willen imponeren, willen presteren, mooie muziek willen maken, willen weten en kennen. IQ test goed maken is dus een ding. Meisjes maken die over het algemeen beter dan jongens, terwijl de laatste meer competitief zijn ingesteld. Te goed willen maken, teveel je best doen, werkt overigens weer negatief voor de resultaten omdat de faalangst dan kan toenemen. ‘Teveel willen’ is ook weer niet goed.³

De wil is niet alleen maar voorwaarde van menselijk handelen maar bepaalt ook of er iets werkelijk tot stand komt. Willen is voorwaarde van iets – een dier, of

¹ Vergelijk het begrip wilsbekwaamheid uit de medische ethiek. *Wilsbekwaamheid* is, in tegenstelling tot wat soms wordt gedacht, geen juridische term; *handelingsbekwaamheid* is dat wel. Wilsbekwaamheid is een praktische term die met name wordt gebruikt in relatie tot medische beslissingen. Een arts dient de wilsbekwaamheid van de patiënt te toetsen alvorens deze de patiënt vraagt een beslissing te nemen aangaande een behandeling.

² Met dank aan Anne van den Berg.

³ Vergelijk: Marc Chavannes, *NRC.nl*, zaterdag 30 april 2011, ‘André Rouvoet, de makke van te graag het goede willen doen: (...) Het is een hinderlijke paradox: wie te graag het goede wil, riskeert gebroken snaren.’

iemand – een persoon te zijn dan wel nodig om te worden. Dit in de betekenis van existentie en zijnde. Willen heeft met motivatie te maken, maar ook met gedrevenheid, met bevlogenheid, passie en bereidheid om onbaatzuchtig te handelen. Wanneer een mens iets wil bereiken dan gebeurt dit doorgaans ook, tenzij natuurkrachten (rampen), onverwachte gebeurtenissen en/of life events het onmogelijk maken. Filosofen als Nietzsche (der Wille zur Macht) en Schopenhauer (will to live) hebben de Wil als uitgangspunt van hun filosofie gemaakt. En psychotherapeuten als Alfred Adler (individualpsychologie, will to power), Viktor Frankl (logotherapie, will to meaning) en Sigmund Freud (psychoanalyse, will to pleasure) vonden de wil als principe belangrijk in hun psychologische zienswijze. Willen betekent niet alleen maar vermogen, maar ook er zijn, het tot een einde brengen.

Wilskracht maakt van een middelmatig, ja zelfs gehandicapt, mens een succesverhaal in sport, zoals telkens blijkt in de Olympiade voor gehandicapten. Vergeet echter niet literatuur, wetenschap en kunst. Denk aan Helen Keller, de doofstomme taalwetenschapper die het later tot een doctoraat bracht. Of aan Stephen Hawking: Ondanks een progressieve neurologische aandoening - amyotrofische laterale sclerose -, waardoor hij rolstoelgebonden is en slechts via een spraakcomputer kan communiceren, heeft hij zich bewezen als een vooraanstaand theoretisch natuurkundige. Maar ook aan de blinde Ray Charles (volgens Frank Sinatra, 'the only true genius in show business'), die tot icoon van de moderne popmuziek werd. En de blinde, later meervoudig gehandicapte (zonder reukzin), singer-songwriter, multi-instrumentalist, record producer en activist, Stevie Wonder. Uit de voorgaande voorbeelden moge wel blijken dat, naarmate de zelfverwezenlijking in de weg gestaan wordt door gebreken, de wil in toenemende mate een rol van betekenis speelt.

Willen is kortom onmisbaar voor mensen die verlangen in hun leven (er) te zijn en hun bestaan vorm te geven.